Name : Khadija Bahadar
Batch : 382
LMS ID : 36285
Paper : Pashto

x———x———x

سوال نمبر 4

تعارف

غني خان په کال 1914 کښې د چارسده
کلي ئورنګزو کښې پیدا شوے وو. تاسو د خپل
پلار عبدالغفار خان چې په "فخر افغان" په
قوم په تاریخ کښې یادیږي، نو په سیاسي
توګه ډیر متاثره وئې. ابتدائي زده کړه ئې
د خپل پلار په مدرسه کښې وا غستو او اوچت
تعلیم د پاره جامعه دهلي ته حاصل کړو.
بیا د امریکې ته لاړ په کیمیکل انجینرنګ کښې
داخله وا غسته خو ډیر زر د هغه نه ئې هم
رالو. د خپل پلار سره په "قامي تحریک"
کښې څان و سیا رلو. د پاکستان جوړیدو نه
پس ډیر وخت په جیل کښې تیر کړو
چې په د هغه دوران کښې "پلوشې"
" د پنجرې چغار" اولیکو.

Day: Date:

د غني خان ادبي ذخيره

غني خان ګڼ شمېر شعرونه لیکلي چې
يو څو يې ډېر نمايان دي:

"د پنجرې چغار"

"پلوشې"

"فانوس"

"کليات" د غني خان ټول کلام په يو کتاب کې
په شکل کښې دے.

غني خان فلسفي

غني خان په لوی فلسفي په توګه
ياديږي. په ژوندانه ډېر ژور نظر درلود.
د ده په شاعرۍ کښې د حسن او د عشق لوی
مقام دے. غني خان په پښتو فلسفه کښې د
"لېوني فلسفي" په نوم ياديږي ځکه
چې په عشق کښې د لېونتوب قائل دے.
يو ځائے کښې وائي:

(1) لېوني فلسفه:

زه يو مست شان لېونتوب يم
د صحرا په اس سور پېزم
که يو رنګ د يار د سترګو
نشي رنګونه نشم کله پېزم

په دې شعر کښې غني خان خپل ځان

Infinix HOT 11S
CamScanner

نه په ښېونتوب سره سمې ده. ځکه چې عاشق
ښېوني شي نو صحرا طرف ته رخ کيږي (اقدار)

د ژوند په حقیقت رڼا:

غني خان د ژوند په حقیقت ډېر ښه پوهه ده او دا پوهه داسې وړاندې کړي:

باغ کښې څوک ګلاب شي څوک شي سره څوک وړ ځار دے
څوک د مېنې ګلاب شي څوک کېږي د غاړې ګارېږي
تاج د چا د زړه د چا تاج شي د څمونه
و بېش د بل په لاس دے که ته ځانګړي او ښکلا کړي

د ژوند په اسانتوں نظر

غني خان په نظر کښې د ژوند خوند په بادشاهي نشته بلکه د ځان په ساتنه کښې دے

بادشاهي د جهان څه کمې مکان ته ځله زيات نم
د انصاف لال مشکل دی، څه په ډېر کښې څه په کم
ربه مال که دې راکړه بادشاهي د کل جهان
څه به ګټي او غوړ زه هم د کوره له سوځي په ډېران
مال که راکړه خو ګلونه يو نياز بېن غونډي ځانان
يو وړوکې غونډي باغ او په خوا کې سيند روان

د نقاد رائے:

د نقاد په رائے کښې غني خان په پښتو
ادب کښې په ځانګړے اسلوب د اختر پرېکړه مې (٤)
سرور او مجاز، شوخي، حسن او عشق، د
جذباتو او واقعاتو صحیح تصور کښي د غني خان
د کلام روح دے. سردار علي تکر وائي "چې
غني خان په خپله فلسفه د پښتو ژبه او ادب
غني کړه"

نتیجه:-

غني خان د شاعرۍ په ذریعه خپله
فلسفه وړاندې کړي او په داسې طریقه ئې کړې (٤)
ده چې د خوږ الفاظو نه ئې کلور ورکوي. د غني
خان فلسفه صرف د پښتو د پاره نه بلکه د هر
هغه کس چې فلسفې سره شوق لري یا د فلسفې
طالب وي د پاره یو لوی مقام لري.

Day: Date:

سوال نمبر 6

پښتانه څوک دي:

پښتانه څوک دي، ددې

سوال جواب کښي درې نظرې مشهورې دي:

ا. اولنۍ دا چې پښتانه د سکندر اعظم اولاد دے

ب. دوېم دا چې پښتانه آريائي دي

ج. درېم دا چې پښتانه د بني اسرائيل اولاد دے

درې نظرې

1. پښتانه سکندر اعظم اولاد دے

دا دې نظرې منونکے

اولف کانګرو دے چا چې " دي پټانز "

کتاب ليکلے. په دے کتاب کښې هغه د پښتنو

تاريخ د سکندر اعظم سره شمري.

نيجه

2. پښتانه بني اسرائيل دي

دېرې نظرې منونکے

اباسين يوسفزې دے. خوشحال خان خټک

په خپل شعر ولو کښې هم دا ذکر کړے چې

پښتانه بني اسرائيل دي. خوشحال خان وائي:

نيجه

په ثابت باندې ختم دا وينا دا

چې په اصل د يعقوب قوم معتبر دي

یو زے کښې شاعر [illegible]

دا دوانه روراو خوږ دي ډیوی شانکلی [illegible]
دا زکه د اسلام او د پښتو رنګونه یو دي

د دې نظر مننولکې د پښتو شجره
نسب د حضرت نوح ع نه تر حضرت یعقوب ع
او بیا د هغه اولاد کښې قیس زوي او
د قیس دوه زامن [illegible] ۲۸۴ ارنبا ، بیا د
ارنبا زوی افغانه [illegible]
نسل پښتانه وو۔ د دې شجره نسب په دا شی
خانه کښې و لالدی کیږی:

د نعمت الله هروی خانه:-

حضرت نوح ع
↓ زوي
سام
↓ زوي
حضرت ابراهیم ع
دوه زامن

اسحاق ع — اسماعیل ع

↓ زوي
یعقوب

Day: Date:

حضرت یعقوب ع

↓ زوي

بني یامین

↓ زوي

قیس

↓ زوي

طالوت

↙ زامن ↘

برکیا

↓ زوي

افغانه

↓ اولاد

افغان نسل

3. پښتانه آریائیان دي

د دې نظریې منونکي

سعدالله جان برق ، عبدالحی حبیبي دي . د دې
نظریې منونکي په دې شواهدو باندې د نظریه
ثابت کړي :

1. تاریخي شواهد
2. جغرافیائي شواهد
3. لساني یا ژبني شواهد

Day: Date:

1. تاریخي شواهد

په رګ وید کې چې کوم په دوه زره کاله
د عیسی نه مخکې لیکلې شوي، پکتیې د پښتنو
ذکر راغلی. د دریا سوات، دریا کابل او د دریا
کرم ذکر په "کروموه" "سواستو" او "کُبا" په
نوم راغلی. دی نه علاوه د پښتنو قبیلې
ذکر په "پکتین" په نوم راغلی.

2. جغرافیائي شواهد

د پښتنو تهذیب چې سومره
شواهد دي هغه د جغرافیې په لحاظ دریائے سند
سره دي. پښتو تهذیب دریائے نیل کښې یا
مصر کښې نشته دغه شان پټې، د عربو تهذیب
دلته د پښتو په حواله کښې نه معلومیږي.

3. لساني یا ژبني شواهد

① د پښتو ژبې شمار په آریائي
ټولو کښې او چو لیکنږي نه کښې د عربو په ژبه
کښې

② د پښتو او اریائي ژبو اواز لا لو شان دي
لکه ټ، ډ، ط، ړ، ګ. کوم چې په عربو
ژبه کښې نشته

③ د سنسکرت ژبې ګرامر یو لو پښتون لیکلی
دی

(۶) په د پښتنو او د هندي کال "بکرمي حساب" [illegible]
نښان دے. مثال په توګه پښتانه جون جولائي
نه وائي بلکه "پوه"، "ماه"، "بادره"، "اګهن"
د میاشتو صرف په پښتو او هندي سنسکرت کښې دي.

نتیجه

~~پو نظریه هم بللی په نظر کښې بالکل~~
~~غلطه~~ د شواهدو او د عقل منل دا وائي چې
دریمه نظریه یعنې پښتانه آراسن دي زیات
وزن لري خو بله نظریه په دې آره کښې
بالکل غلطه نه شي ثابت کېدې ځکه چې
د لوی دور، ډي این اے ټسټ نه هم
ثابت شي. د انسان د کم نسل یا قبیله نه
روان دے او لوی تحقیق دا وائي چې په
پښتو کښې د نورو ژبو ټکي معلومېږي. [illegible]

X———X——X

سوال نمبر 8

ټپه

ټپه یا لنډۍ د یو صنف دوا لږ موزونه
دی. ټپه د پښتو اوسي ادب یو اهم صنف
دے. په پښتو کښې شاعري د ټپې [illegible]
شروع شوې دا. د ټپې سره اواز ټپ
کېږي لو زړه ورته ټپه ویلې کېږي دي نه
علاوه ټپه د خوشۍ، لمونځ او ټپار ورکوي
او سوي زړونه قراري. د ټپې اوسنۍ
منشره نښه وي زړه ورته نږدې هم ویلې کېږي
ټپه په زړو ټالو لمه صنف
دے. د دې شاعر نه دی معلوم.

ټپه د پښتون قام د ژوند ننداره

ټپه د پښتون قام د ژوند عکاسي
کړې. هلته د ژوند هر اړخ په خپل شعر
په ذریعه منځ ته وړاندې کوي. پښتو ټپه
کښې د حجره، ګودر، عاده، اباسین، مسافرۍ
مینه او نوره ذکر ډیر زیات دے.

په شا مې دا دې پورې غره ستار راو لمر سے و...
لوینه مې د ټپو په لمونځه لار راو لمر...

Day: Date:

د پښتون
• معاشرې او دژوندانه هر اړخ تېبه
په داسې رنګ بیانوي:

عشقیه تپې

که په ښیبو ښیبو باران وي
زما په خیال جانان باور دې راته شینه

ح. سعید

زما د یار داسې خندا ده
د سلو ګالو مرو په خلوله کوینه

په معاشره تنقید

ح. جینتا:

لالا په زمه مرۍ او کو
اوس مې بي بي ورله سوره تبنې ورکوینه

وطني یا قامي

وطن تمیزي زه یې کورم
اوس مې د خدايه په چارو نه رسي مینه

~~وطنه ورځ لاراما لو مېرې~~

نه دې ښنبو ښنا نه دې جال ښیوا راوړینه

Day: Date:

مسافري

چې په بې کور حالت خپښته وو
هغه ځوانان مسافر و خو لمبې وینه
رحیمه ګلاشه

خدایه د تپلو کوپان ورک کړې
غربان خوار کتني چې لالي کور ته راځینه

حمدیه

رسول الله په باغ کې لیږي
ګلاب شرمیږي مخ په پانو پټوینه

نتیجه:

بیقنتره منالعه جي

پښتو ټپه د پښتون ژوند هر تصویر وړاندې کوي۔ ټپه د عام انسان د ژوند عکاسي کوي۔ دا لو ژبې د تاریخ او د هغې د ادب د ذخیره اندازه د هغې ژبې د اوسي ادب نه معلومیږي۔ ټپه د عام د تهذیب د هغې د حال خیال، د هغې تاریخ او د هغې د ژوند او اصول مخکې نسل ته وړاندې کړي۔ ټپه پښتو ژبه او ادب ژوندی ساتلې۔

x — x —— x